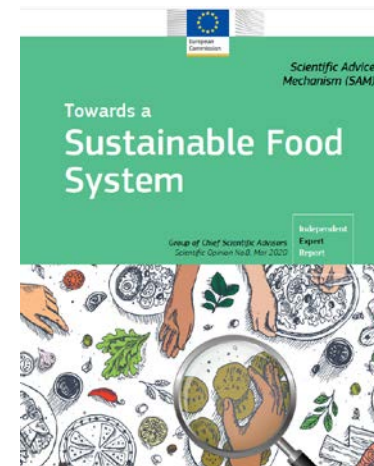

Udržitelný potravinový systém

Jan Pivoňka

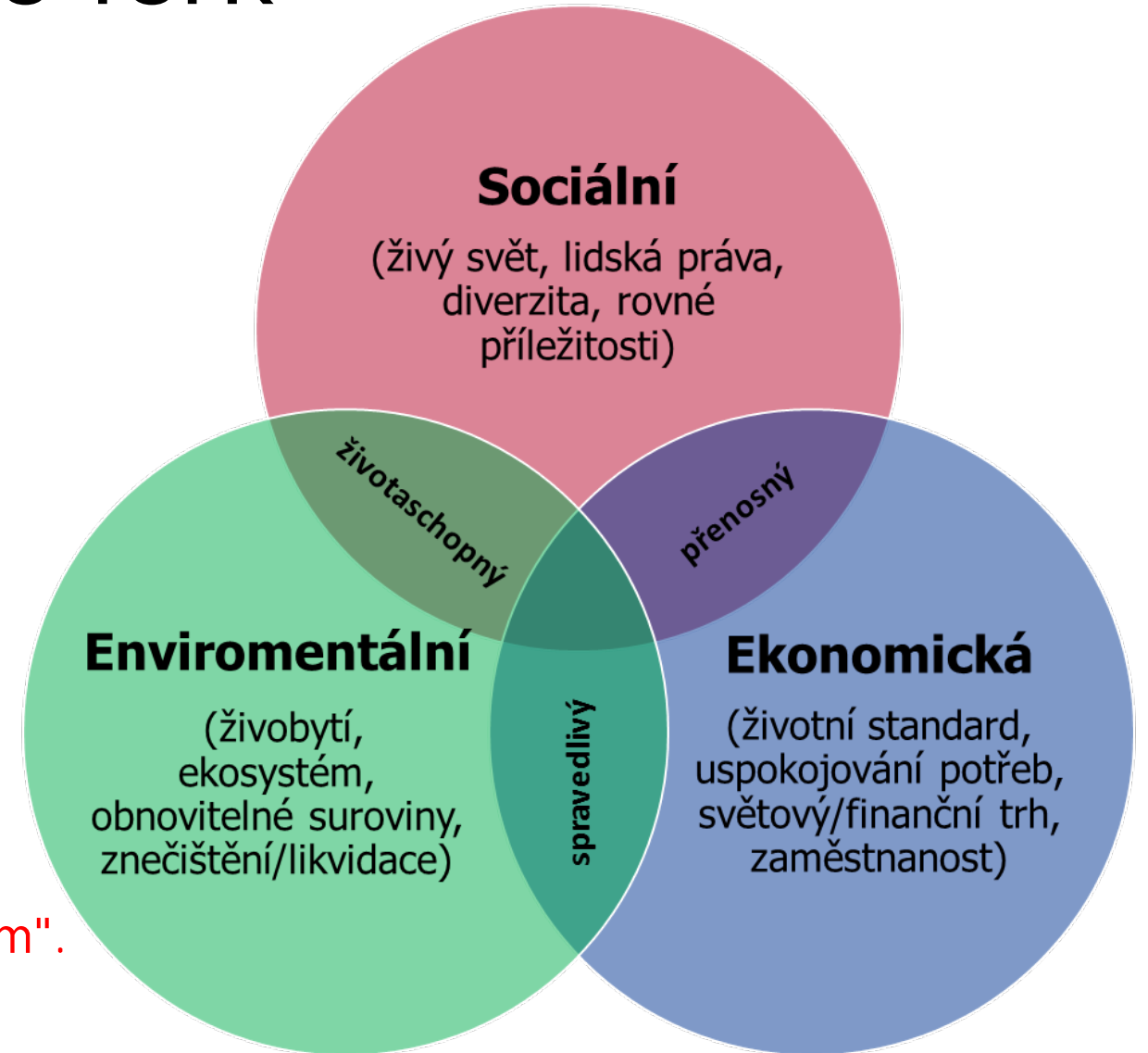

SAIPEA
Sustainable Agriculture, Innovation and Policy Evaluation

Udržitelný potravinový systém pro EU je takový systém, který: poskytuje a podporuje bezpečné, výživné a zdravé potraviny s nízkým dopadem na životní prostředí pro všechny současné i budoucí občany EU způsobem, který sám o sobě chrání a obnovuje přírodní prostředí a jeho ekosystémové služby, je robustní a odolné, ekonomicky dynamické, spravedlivé a férové a sociálně přijatelné a inkluzivní. Přitom neohrozí dostupnost výživných a zdravých potravin pro lidi žijící mimo EU ani nezhorší jejich přírodní prostředí.

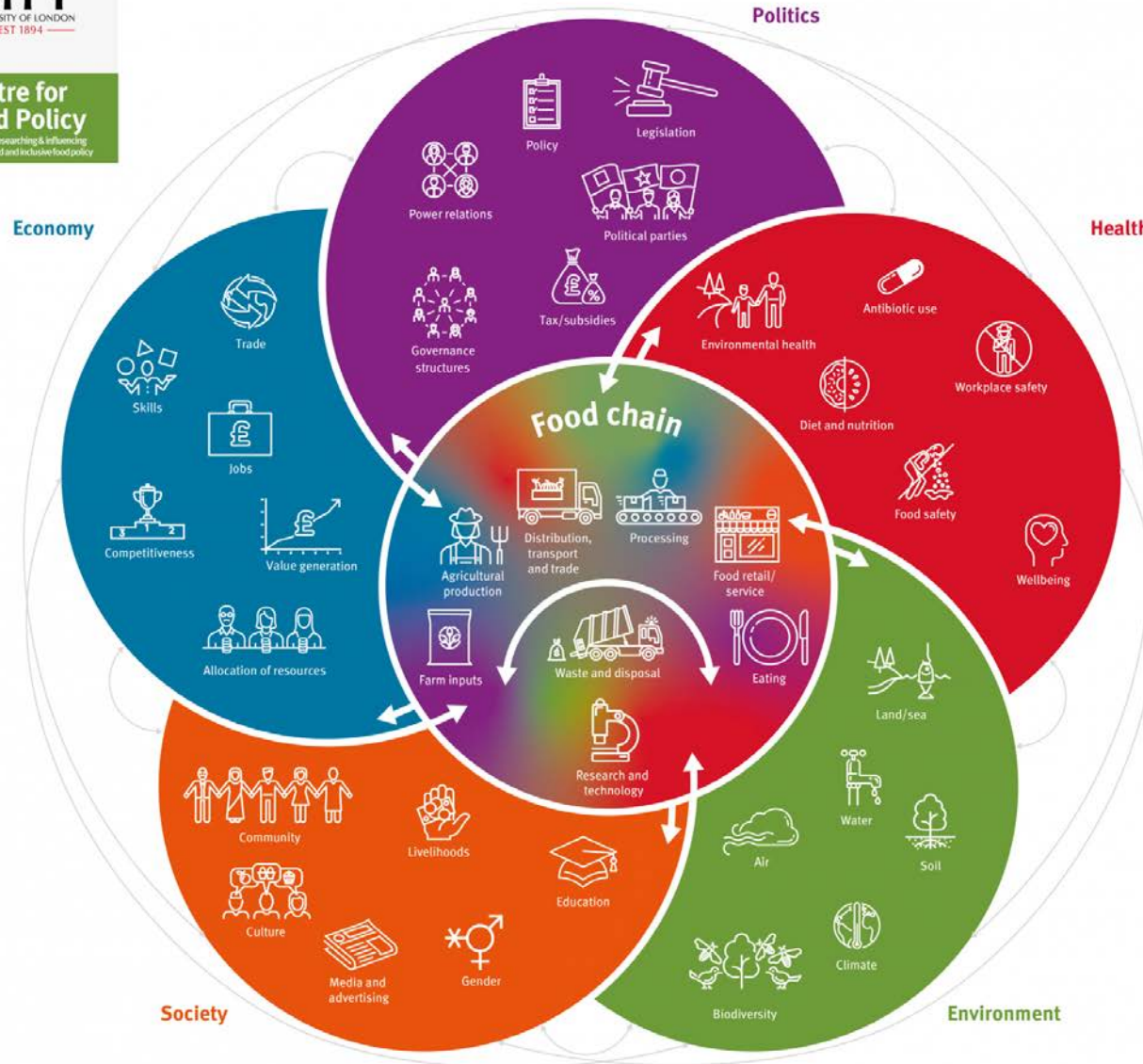
**Dynamický,
závislý na
kontextu**

Udržitelnost – farm to fork

"spravedlivý, zdravý a ekologický potravinový systém".

The food system

Teorie
přechodu

Skutečné
dopady

Kde si nyní stojíme?

- Návrh legislativního rámce pro udržitelné potravinové systémy (FSFS) je jednou ze stěžejních iniciativ strategie Farm to Fork.
- Komise jej plánovala přijmout do konce roku 2023
- Cílem je urychlit a usnadnit přechod na udržitelné potravinové systémy.
- Jejím hlavním cílem bude rovněž podpora soudržnosti politik na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni, začlenění udržitelnosti do všech politik souvisejících s potravinami a posílení odolnosti potravinových systémů.
- Otevřená veřejná konzultace pro iniciativu Rámec udržitelného potravinového systému byla zveřejněna 28. dubna 2022 a probíhala do 21. července 2022.
- Přeložení návrhu odloženo.

Udržitelnost - označování

Zdravější

- harmonizované povinné nutriční označování na přední straně obalu
- rozšířit povinné informace o původu nebo provenienci některých výrobků

Udržitelnější:

- Označování dobrých životních podmínek zvířat
- "zelená tvrzení", se bude vztahovat na poskytování informací spotřebitelům týkajících se výživových, klimatických, environmentálních a sociálních aspektů potravinářských výrobků
- Certifikace udržitelnosti

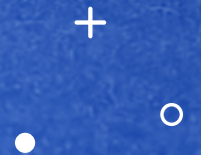
Omezení plýtvání

- Značení data trvanlivosti

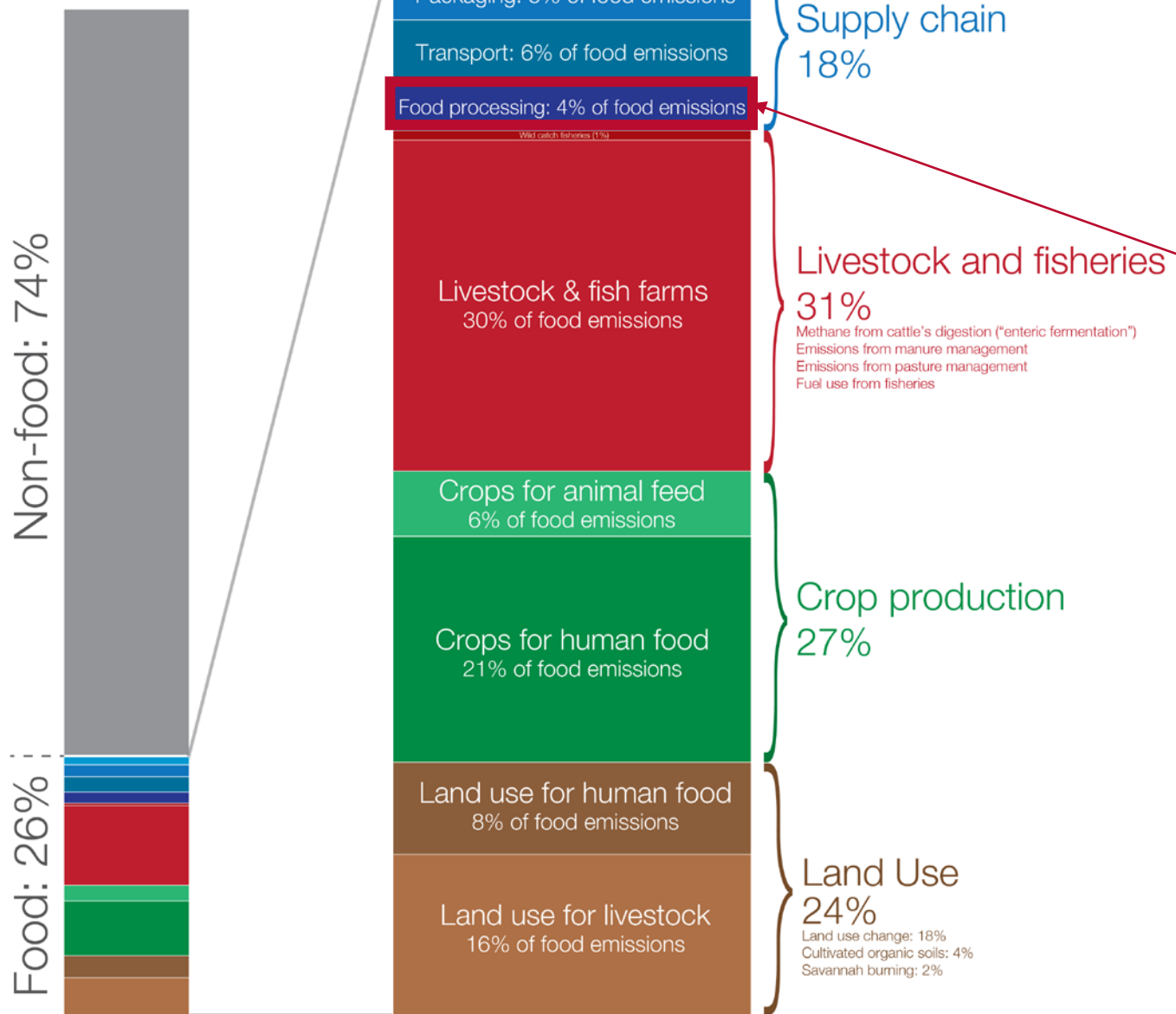

Udržitelná produkce potravin živočišného původu?

Global Emissions
52.3 billion tonnes of carbon dioxide equivalents

Globální emise skleníkových plynů z produkce potravin

Zemědělství
82 %

Potravinářsko-dodavatelský řetězec
18 %

Hannah Ritchie and Max Roser (2020) - "Environmental Impacts of Food Production".
Published online at OurWorldInData.org. Retrieved from:
'<https://ourworldindata.org/environmental-impacts-of-food>' [Online Resource]

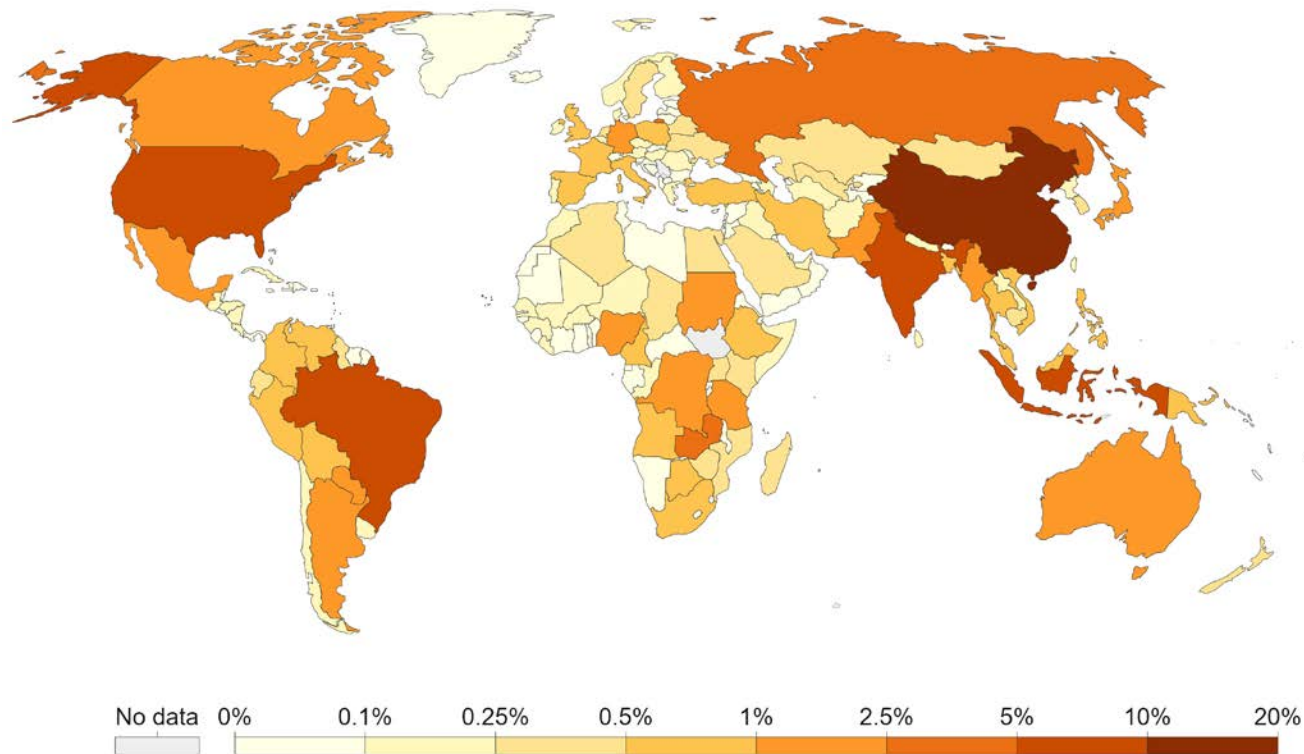

Potravinový systém – emise východiska EK

- Na **celosvětové úrovni** zodpovědný za přibližně **21-37 %** celkových emisí skleníkových plynů
- **V EU** je samotné zemědělství zodpovědné za přibližně **11 %** emisí skleníkových plynů
- Emise skleníkových plynů z živočišné výroby v EU-27 se v letech 2010-2018 nesnížily
- Na **trávení krmiv připadá 78 % emisí** z chovu hospodářských zvířat
- Skladování hnoje je zodpovědné za zbývajících 22 %
- **Emise z hovězího a mléčného dobytka představují 77 %** emisí z hospodářských zvířat
- Polovina výdajů EU na klima, ale emise ze zemědělských podniků neklesají
- Používání dusíku v zemědělství vede k emisím oxidu dusného do atmosféry
- V roce 2017 tvořily emise N_2O ze zemědělství 43 % emisí ze zemědělství a 3,9 % celkových antropogenních emisí v EU

Podíl na globálních emisích skleníkových plynů z potravin 2015

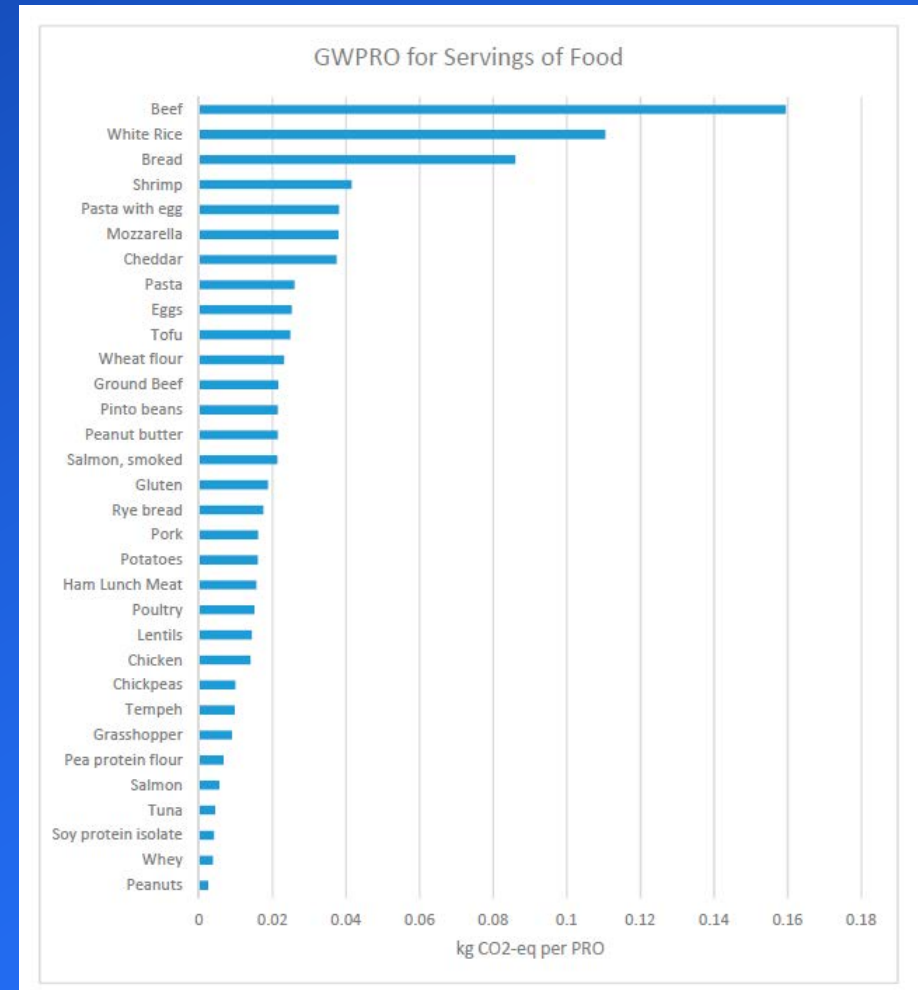
- *Hannah Ritchie and Max Roser (2020) - "Environmental Impacts of Food Production". Published online at OurWorldInData.org. Retrieved from: 'https://ourworldindata.org/environmental-impacts-of-food' [Online Resource]*

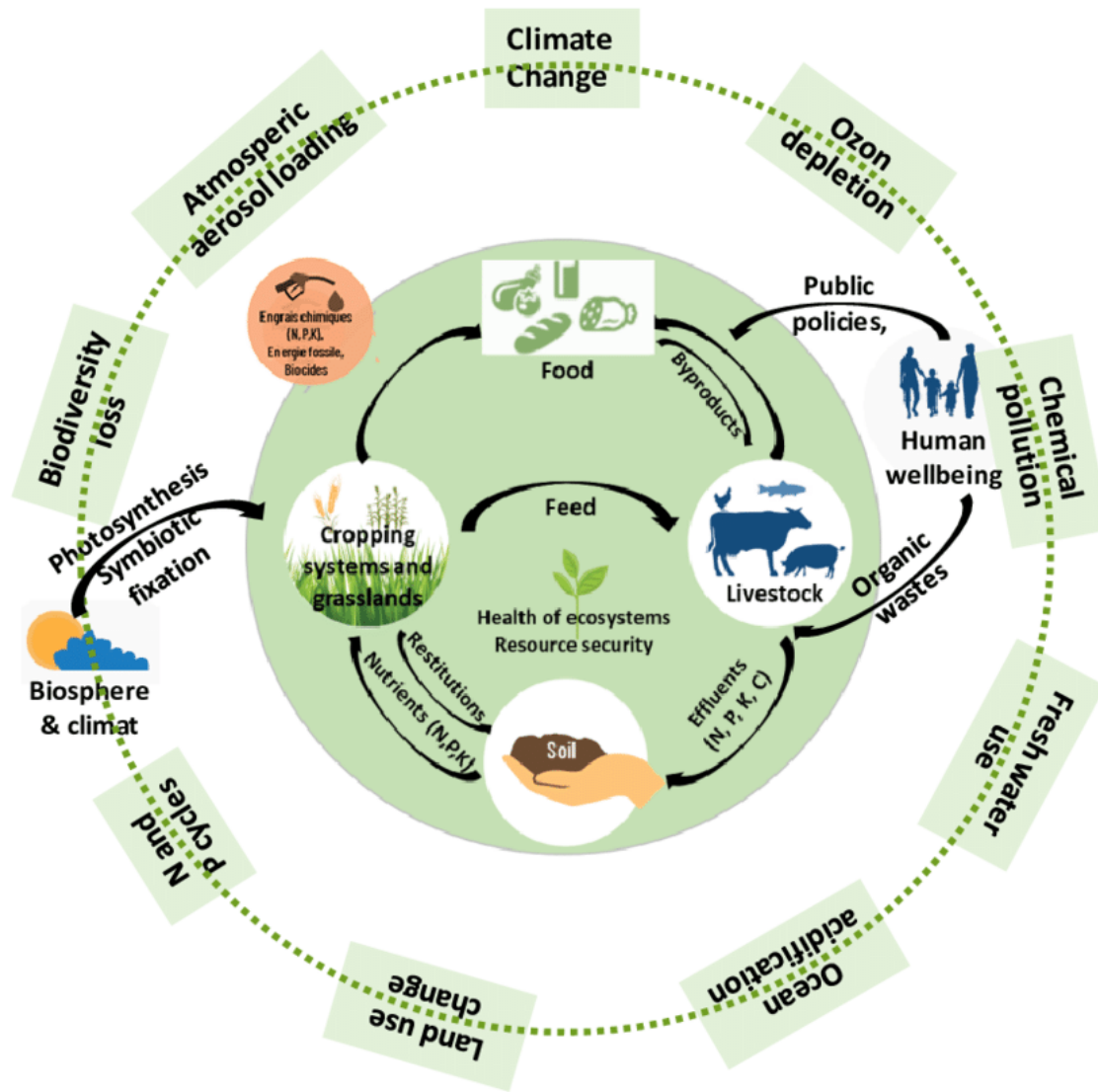
Podíl příjmu bílkovin na průměru EU-28

	g na hlavu a den	podíl (%)
Maso	17,3	29
Mléčné výrobky	13,4	22
Vejce	2,8	5
Ryby, mořské plody	2,7	4
Cereálie	16,3	27
Škrobové kořeny	1,7	3
Luštěniny	1,5	2
Ořechy + olejniny	1	4
Zelenina + ovoce	3	5

Emise skleníkových plynů – vs kvalita bílkovin

Role živočišné výroby

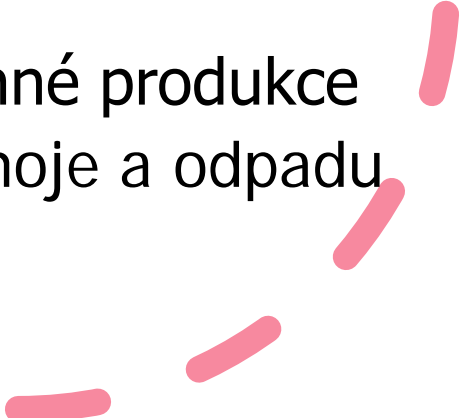

Zdroj: peyraud, jean-louis & Macleod, Michael. (2020). Study on Future of EU livestock: how to contribute to a sustainable agricultural sector? Final report EUROPEAN COMMISSION Directorate-General for Agriculture and Rural Development. 10.2762/810306.

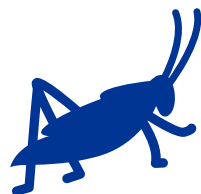
Studie toků živin

- V odborné literatuře neexistuje shoda na optimálním řešení
- Studie jsou závislé na velikosti regionu, místních politikách, uspořádání systému (scénářích) zahrnujících i transporty
- Objektivní studie musí zahrnovat vazby všech 5 základních pilířů
  - Rostlinná výroba
  - Živočišná výroba
  - Produkce a spotřeba potravin
  - Produkce krmiv
  - Produkce a nakládání s odpady v celém systému
- Spotřebitelské návyky, technologické změny

Příklady řešení

- Podpora místního zemědělství
  - Podpora využívání zpětně získaných a recyklovaných živin jako částečné nahrazení dovážených živin
  - Holistický přístup k regulaci toku živin
    - uzavřít smyčky a zabránit únikům
    - obnovu namísto dovozu
  - Omezení specializace v zemědělství
    - Podpora kombinované produkce (rostlinná a živočišná)
    - Využití nestravitelných částí rostlinné produkce
    - Využití hnoje - recyklace živin z hnoje a odpadu
-

Jak se připravovat na SFS při výrobě potravin

Hledání vhodných
dodavatelů

Omezování
uhlíkové stopy při
zpracování

Zkrácení
transportní
vzdálenosti

Snížení produkce
odpadů

Energetická úspora

Využití vedlejších
produktů

A scenic view of a tea plantation at sunset. The foreground is filled with lush green tea bushes, some in sharp focus and others blurred. The middle ground shows rows of tea plants on a hillside, leading towards a range of mountains in the distance. The sky is a mix of soft orange and blue, with the sun low on the horizon, creating a warm, golden glow. The overall atmosphere is peaceful and serene.

Děkuji za pozornost